

Η συμφωνία Microsoft - Ελληνικού Δημοσίου υπογράφηκε στη Λισσαβώνα την 1η Φεβρουαρίου. Οπως γράφτηκε στην «Ε», η ελληνική κυβέρνηση άνοιξε διάπλατα την πόρτα του δημόσιου τομέα στη Microsoft.

Η συμφωνία προβλέπει την προμήθεια λογισμικού της Microsoft για το σύνολο του δημοσίου τομέα. Παράλληλα προβλέπει κάποια αντισταθμιστικά οφέλη για την ελληνική πλευρά. Μεταξύ αυτών, μειωμένες τιμές 20% στις προμήθειες λογισμικού, δωρεάν αναβάθμιση του λογισμικού για μία τριετία και δωρεάν χρήση του από τους δημοσίου υπαλλήλους, ακόμη και στο σπίτι. Για «εθισμό» του προσωπικού στα προϊόντα της εταιρείας μίλησαν ακόμη και στελέχη του υπουργείου Οικονομίας, προσθέτοντας ωστόσο ότι η συμφωνία δεν έχει δεσμευτικό χαρακτήρα. Αλλά ανταλλάγματα είναι η δημιουργία κέντρων καινοτομίας στην Ελλάδα, που θα υποστηρίξει την ακαδημαϊκή κοινότητα και τις ελληνικές επιχειρήσεις στην ανάπτυξη τεχνολογιών αιχμής και η δέσμευση ότι μέχρι το 2008 η Microsoft θα λειτουργήσει στη χώρα μας 10 εργαστήρια υπολογιστών για την ενίσχυση ευαίσθητων πληθυσμιακών ομάδων.

Ποιο το δέλεαρ

Τι δελεάζει την αμερικανική πολυεθνική; Η μεγάλη «πίτα» των έργων, 1 δισ. ευρώ, από την κοινωνία της πληροφορίας, μέρος της οποίας θα διεκδικήσει και η μεγάλη «φέτα» μαθητών, δημοσίων υπαλλήλων και χρηστών των δημοσίων υπηρεσιών που θα εκπαιδευτούν να χρησιμοποιούν τα προϊόντα της.

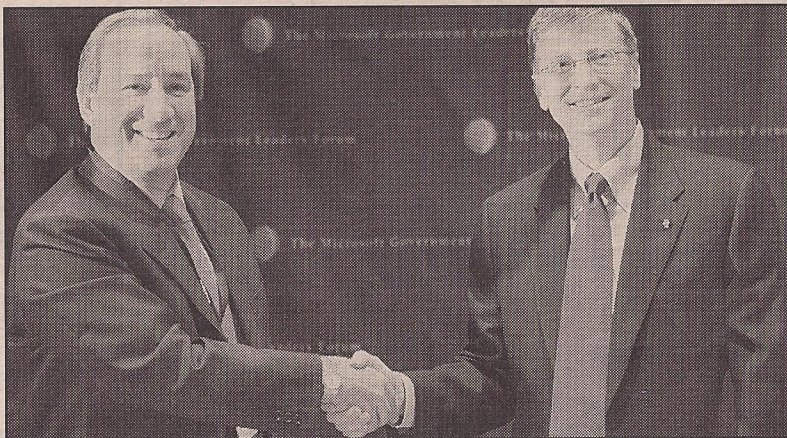
Τι δελεάζει την ελληνική κυβέρνηση που φαίνεται να πηγαίνει στο «κλειστό» ρεύμα, αφού πολλές χώρες όπως η Γαλλία, η Σουηδία και η Ιαπωνία (με χαρακτηριστικότερο παράδειγμα τη Γερμανία) γυρίζουν την πλάτη στο «κλειστό» λογισμικό συγκεκριμένων εταιρειών προτιμώντας εφαρμογές που βασίζονται στον ανοιχτό κώδικα;

Δεν είναι εύκολο να απαντήσουμε αφού το κείμενο της συμφωνίας και οι λεπτομέρειές του δεν έχουν δημοσιοποιηθεί.

Την αντίθεσή του με την πρόθεση του ελληνικού Δημοσίου στο άρμα της Microsoft γνωστοποίησε με ανακοίνωσή του και το FFI (Foundation for a Free Information Infrastructure, ευρωπαϊκός μη κερδοσκοπικός οργανισμός για τη διάδοση της δυνατότητας επεξεργασίας της πληροφορίας με περισσότερα από 850 μέλη, 3 χιλιάδες εταιρείες και 90 χιλιάδες υποστηρικτές), χαρακτηρίζοντάς την «πλήγμα για τη χρήση ανοιχτών προτύπων και τροχοπέδη για την ανάπτυξη της κοινωνίας της πληροφορίας».

Ο Αντώνης Χριστοφίδης, εκπρόσωπος του FFI για Ελλάδα και Κύπρο, αναφέρει ότι «η σημασία των ανοιχτών προτύπων και της διαλειτουργικότητας

Τι κρύβει, τι προβλήματα δημιουργεί η συμφωνία Δημοσίου - Microsoft

Μπιλ Γκέιτς - Αλογοσκούφης επικυρώνουν τη συμφωνία με μια χειραψία

για την ανάπτυξη της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών φαίνεται στο Internet. Η θεαματική του ανάπτυξη οφείλεται στο ότι είναι θεμελιωμένο εξ ολοκλήρου σε ανοιχτά πρότυπα, όπως το TCP/IP, το http και η HTML.

«Ενώ υπάρχουν ποιότητες, αποτελεσματικότερες και οικονομικότερες, εναλλακτικές λύσεις στο χώρο της πληροφορικής, η κυβέρνηση επιλέγει, χωρίς να ακολουθήσει διαφανείς διαδικασίες, να κλείσει συμφωνία με εκείνο τον προμηθευτή του οποίου οι βλαβερές για την ανταγωνιστικότητα μονοπωλιακές τακτικές έχουν προκαλέσει επανειλημμένα την προσοχή της Κομισιόν».

Προσπαθώντας να ρίξουμε λίγο φως στο θολό σκηνικό της «μυστικής» συμφωνίας υποβάλαμε στον κ. Χριστοφίδη τέσσερα σχετικά ερωτήματα.

— Έχετε εικόνα για την εξέλιξη της υποθέτησης προγραμματιστών ανοιχτού κώδικα από τις δημόσιες υπηρεσίες σε χώρες όπως οι Γαλλία, Γερμανία, Ιαπωνία και Σουηδία; Έχετε εικόνα σχετικά με το κόστος εισαγωγής και την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων;

«Υπάρχουν στοιχεία ότι στη Γαλλία περίπου το 20% των υλοποιήσεων σε κεντρική διοίκηση είναι σε λογισμικό ανοιχτού κώδικα, έναντι 10% το 2003, με στόχο 30% το 2007. Για τις άλλες χώρες που αναφέρετε δεν έχω στοιχεία, αλλά ειδικά για τη Γερμανία είναι γνωστή η α-

πόφαση του Δήμου Μονάχου να αλλάξει το υπάρχον πληροφοριακό σύστημα από Windows σε Linux: απ' όσο γνωρίζω η υλοποίηση της απόφασης είναι σε εξέλιξη. Γνωστή είναι και η περίπτωση της Βραζιλίας, της οποίας ο δημόσιος τομέας έχει στραφεί σε ανοιχτό λογισμικό.

Το κόστος εξαρτάται από διάφορους παράγοντες. Το κόστος εκπαίδευσης, υποστήριξης και εγκατάστασης είναι περίπου το ίδιο. Το κόστος αγοράς λογισμικού και ενημερωμένων νέων εκδόσεων είναι ελάχιστο για το λογισμικό ανοιχτού κώδικα. Αν υπάρχε ήδη εγκατεστημένο πληροφοριακό σύστημα, τότε το κόστος της αλλαγής σε άλλο είναι σχετικά μεγάλο γι' αυτό και ο Δήμος Μονάχου πληρώνει περισσότερα στη SuSE για την αλλαγή σε Linux απ' όσα θα πλήρωνε στη Microsoft για την υποστήριξη του υπάρχοντος συστήματος σε Windows και το κάνει ως επένδυση για το μέλλον. Αντίστοιχα μεγάλο κόστος θα είχε και η αντίστροφη αλλαγή».

— Ποιες είναι οι εναλλακτικές λύσεις που θα μπορούσε να έχει επιλέξει η κυβέρνηση και με ποιο κόστος; Δεδομένου ότι το ελεύθερο λογισμικό δεν συνοδεύεται από υποστηρικτικές υπηρεσίες και οδηγίες χρήσης, πόσο κοστίζει η υποστήριξη από τους διανομείς των προγραμμάτων αυτών;

«Εφόσον δεν έχω δει το κείμενο της συμφωνίας, δεν μπορώ να ξέρω τι ακρι-

βώς αφορά, για να μιλήσω συγκεκριμένα. Αρα το να σας απαριθμήσω τις πολλές εναλλακτικές λύσεις που υπάρχουν, τόσο σε κλειστό όσο και σε ανοιχτό λογισμικό, ανά κατηγορία προϊόντος, δεν έχει πολύ νόημα.

Στο θέμα των υποστηρικτικών υπηρεσιών τα πράγματα δεν είναι μαύρο-άσπρο. Στη δουλειά μου έχει τύχει να έχω δει ακριβώς συμβόλαια υποστήριξης κλειστού λογισμικού και η υποστήριξη να είναι ουσιαστικά ανύπαρκτη. Μου έχει τύχει επίσης και υποστήριξη κορυφαίας ποιότητας σε κλειστό λογισμικό.

Αυτό που λέτε, ότι δεν συνοδεύεται το λογισμικό ανοιχτού κώδικα από υποστηρικτικές υπηρεσίες, δεν είναι σωστό: υπάρχουν εταιρείες που προσφέρουν υποστήριξη. Το κόστος υποστήριξης, απ' όσο έχω δει, είναι περίπου ίδιο με αυτό του κλειστού λογισμικού. Η ποιότητα της υποστήριξης δεν συναρτάται άμεσα με το αν το λογισμικό είναι ανοιχτό ή κλειστό, πάντως υπάρχει μια τάση στο ανοιχτό ή υποστήριξη να είναι καλύτερη, γιατί το ανοιχτό ενισχύει τον ελεύθερο ανταγωνισμό».

— Ασκήτεις κριτική για την ασφάλεια του λογισμικού της Microsoft συγκριτικά με τα λογισμικά ανοιχτού κώδικα. Ποια είναι τα πιο σοβαρά προβλήματα που μπορεί να επιφέρει στο ελληνικό Δημόσιο μια τέτοια συμφωνία;

«Το θέμα της ασφάλειας είναι παρεξηγημένο. Τα λογισμικά της Microsoft μπορεί να υστερούν σ' αυτόν τον τομέα, το βασικό πρόβλημα όμως είναι ο ανθρώπινος παράγοντας. Καλλιεργείται η αντίληψη ότι η χρήση υπολογιστών είναι τόσο εύκολη ώστε δεν χρειάζεται εκπαίδευση ή ότι για να είμαι ασφαλής απλώς επαίρμαι π.χ. στο αντί-νίγους. Αυτό είναι σαν να λέμε ότι μπορεί κάποιος να οδηγήσει ένα αυτομάτο αυτοκίνητο χωρίς εκπαίδευση ή ότι δεν χρειάζεται να ξέρω πώς να φρενάρω γιατί το αυτοκίνητο έχει ABS. Δυστυχώς η αντίληψη αυτή δεν περιορίζεται στους τελικούς χρήστες, αλλά επεκτείνεται στους τεχνικούς, που μπορεί να έχουν μάθει να κάνουν εργασίες μηχανικά χωρίς ουσιαστική κατανόηση, και στις διοικήσεις των εταιρειών, που μπορεί να πιέζουν το τεχνικό προσωπικό να έχει έτοιμο το προϊόν σήμερα και τα προβλήματα να διορθωθούν αύριο —με πολλαπλάσιο

όμως κόστος.

Για μένα, και για το FFI, το μεγαλύτερο πρόβλημα στα προϊόντα της Microsoft δεν είναι η ασφάλεια, αλλά οι μονοπωλιακές τακτικές της. Για παράδειγμα, η μορφή των αρχείων του Microsoft Word, των γνωστών ".doc", είναι μυστική. Αντίθετα, η μορφή του ανταγωνιστικού OpenOffice.org Writer είναι ανοιχτό πρότυπο, διαθέσιμο δημόσιως: οποιοσδήποτε μπορεί να διαβάσει τις προδιαγραφές του στη διεύθυνση <http://www.oasis-open.org/> και να αναπτύξει έναν επεξεργαστή κειμένου που να τις χρησιμοποιεί. Η μορφή ".doc" όχι μόνο είναι μυστική, αλλά ενίοτε η Microsoft την τροποποιεί, ώστε η αποκρυπτογράφηση της αποτελεί κινούμενο στόχο. Ετσι, δεν μπορούν εύκολα να αναπτυχθούν ανταγωνιστικά προγράμματα. Πολλές φορές έχει τύχει να βρω σε ιστοσελίδες δημοσίων υπηρεσιών έγγραφα σε μορφή ".doc", που μπορεί να είναι δύσκολο να διαβάσω χωρίς προϊόντα της Microsoft. Ετσι, επιλέγοντας Microsoft, το Δημόσιο δένεται με έναν μονοπωλιακό προμηθευτή και σους πολίτες να χρησιμοποιούν αυτόν τον προμηθευτή».

★ Το FFI (Foundation for a Free Information Infrastructure) είναι ευρωπαϊκός μη κερδοσκοπικός οργανισμός για τη διάδοση της δυνατότητας επεξεργασίας της πληροφορίας και στηρίζει την ανάπτυξη πληροφοριακών αγαθών βασισμένων στο copyright, τον ελεύθερο ανταγωνισμό και τα ανοιχτά πρότυπα. Περισσότερα από 850 μέλη, 3 χιλιάδες εταιρείες και 90 χιλιάδες υποστηρικτές έχουν εμπιστευτεί στο FFI την εκπροσώπησή τους σε θέματα δημόσιας πολιτικής σχετικά με δικαιώματα αποκλεισμού (διανοητική ιδιοκτησία) στην επεξεργασία δεδομένων.

— Από την εμπειρία σας, είναι σύνηθες φαινόμενο να μην αποκαλύπτονται λεπτομέρειες σχετικά με τέτοιες συμφωνίες; Ανάλογα μνημόνια συνεργασίας στην Ευρώπη γνωρίζετε με τι όρους δεσμεύουν τους συμβαλλόμενους;

«Δεν έχει υποπέσει στην αντίληψή μου κάποια αντίστοιχη περίπτωση. Εντούτοις, γνωρίζετε καλύτερα από μένα τι θα είχε γίνει αν η είδηση για τη

συμφωνία ήταν ολόκληρη αλλά στη θέση της Microsoft ήταν η μεγαλύτερη κατασκευαστική εταιρεία στον κόσμο. Παρόλο που τώρα οι αντιδράσεις είναι μικρότερες από αυτή την υποθετική περίπτωση, το θέμα είναι το ίδιο σοβαρό, αν όχι σοβαρότερο, γιατί αν μια κατασκευαστική εταιρεία φτιάξει μια γέφυρα αυτό δεν εμποδίζει άλλες κατασκευαστικές εταιρείες στο μέλλον να φτιάξουν άλλες γέφυρες. Με την τωρινή συμφωνία, επιλέγουμε να δεθούμε με ένα μονοπώλιο και ουσιαστικά να κάνουμε το ελληνικό Δημόσιο εξαρτώμενο από μια πολυεθνική εταιρεία».

ΓΕΩΡΓΙΑ ΜΥΛΩΝΑΚΗ
milonaki@enet.gr

Τι υποστηρίζει ο Αντ. Χριστοφίδης, εκπρόσωπος του ευρ. οργανισμού για τη διάδοση των πληροφοριών

• Ο κ. Χριστοφίδης είναι πολιτικός μηχανικός και πληροφορικός. Επαγγελματικά απασχολείται με διαχείριση συστημάτων και δικτύου και με την ανάπτυξη λογισμικού για διαχείριση υδατικών πόρων. Εργάζεται στο FFI από το 2003.

Ο ICANN, ο αμερικανικός οργανισμός που ελέγχει την ονοματοδοσία στο Διαδίκτυο, αποφάσισε στα τέλη Φεβρουαρίου να παραδώσει στην εταιρεία VeriSign μέχρι το 2012 τον έλεγχο του .com, του πιο επικερδούς προϊόντος του Internet. Οι όροι της πώλησης παραχωρούν μονοπωλιακή θέση στη VeriSign αφού αποκτά τον έλεγχο μέχρι το 2012 με «προνομιακό δικαίωμα ανανέωσης» μετά τη λήξη του συμβολαίου, με δικαίωμα να αυξάνει το κόστος κατά 7% ετησίως τα επόμενα έξι χρόνια, με τον έλεγχο όλων των domain names μετά την ημερομηνία κατά την

Σε ιδιωτική εταιρεία το μονοπώλιο «ονοματοδοσίας»

οποία λήγει η ισχύ τους (η μεγαλύτερη αγορά του Internet αυτή τη στιγμή). Σε αντάλλαγμα η VeriSign θα αποσύρει τη μίνυσση της εναντίον του ICANN και θα τον αναγνωρίσει ως ντε φάκτο αρχή του Διαδικτύου, τερματίζοντας μια μακρόχρονη διαμάχη. Η συμφωνία πέρασε με 9 ψήφους υπέρ, 5 κατά και ένα απόλυτο από το ICANN. Για την οριστική της κύρωση απαιτείται η

έγκριση της αμερικανικής κυβέρνησης, η οποία θεωρείται ωστόσο δεδομένη. Πριν από δύο βδομάδες οκτώ από τις μεγαλύτερες ανά τον κόσμο επιχειρήσεις καταχωρίσεων και ονοματοδοσίας στο Διαδίκτυο, που εκπροσωπούν το 60% του συνόλου των αγοραπωλησιών ονομασιών στο Internet, απέστειλαν επιστολή στον ICANN ζητώντας την απόρριψη της

συμφωνίας. Παράλληλα, δημιουργήθηκε ένας νέος οργανισμός με τον τίτλο Συμμαχία για τη Διαφάνεια του ICANN με αφορμή ακριβώς τη συμφωνία αυτή. Η Συμμαχία υπέβαλε μήνυση εναντίον του ICANN στις ΗΠΑ με την κατηγορία της έλλειψης διαφάνειας στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Γ.Μ.